

Checklist aanleveren bestanden

DTP'ers, vormgevers en illustratoren

We hebben het makkelijk gemaakt voor onze (externe) DTP'ers, vormgevers en illustratoren. Voor het aanleveren van grafische bestanden uit Adobe programma's hebben wij templates, export voorinstellingen van pdf en kleurprofielen, zodat het duidelijk is hoe we samenwerken en goede bestanden maken voor publicatie.

Hiervoor hebben we een aantal [downloads](#) klaarstaan.

Gebruik onze [Werkwijze open bestanden](#) en lees alles over hoe de bestanden opgebouwd en opgeslagen worden.

Gebruik de [Pdf-instellingen en kleurprofielen](#) en lees hoe je deze op je computer en in je Adobe programma's installeert.

Alleen zo kunnen we samenwerken en houden we het voor iedereen overzichtelijk.

Checklist

Werkwijze open bestanden	2
Bestanden opslaan in InDesign	3
Lagen binnen InDesign	4
Kleurstalen	5
Stramienpagina's	6
Alinea- en Tekenstijlen	7
Lettertypen en fonts	8
Afbeeldingen	9
Semi Automatische Opmaak (SAO)	10
Controle op InDesign-bestanden	11
Pdf-instellingen en kleurprofielen	12
Adobe pdf-voorinstellingen	12
ICC kleurprofielen	12
Kleurinstellingen Adobe applicaties	13
Adobe kleurinstellingen	13
Pdf exporteren	14
Zoneherkenning InDesign-Pdf	15
Algemeen	15
Inrichting InDesign	16
Procedure opmaak	18
Pdf maken	19
Archivering bestanden	20

Werkwijze open bestanden

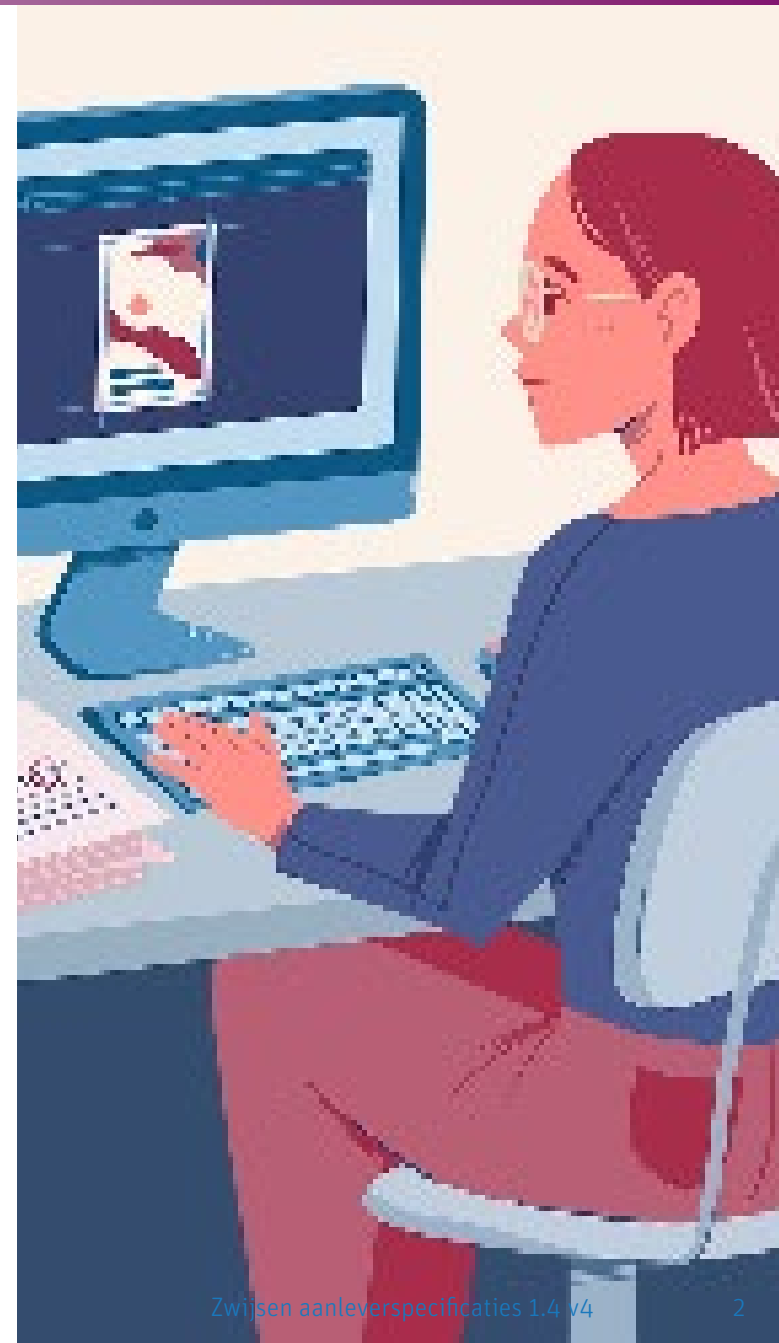
Bij Zwijsen hanteren we een methode voor opmaak van bestanden. Zo is het voor vormgevers, intern en extern, duidelijk hoe de bestanden zijn opgebouwd en makkelijker om de bestanden uit te wisselen. Bovendien zorgt deze methode ervoor dat bestanden verwerkt kunnen worden binnen onze workflow.

Zo is het belangrijk om aan de werkwijze te voldoen voor het opslaan van bestanden onder de juiste naam en versie vanuit InDesign, het gebruik van lagen, kleurstalen en stramienpagina's. Ook lees je hoe wij omgaan met alinea- en tekenstijlen voor tekst en tabellen om ervoor te zorgen dat deze ook voor andere (online) toepassingen goed verwerkt kunnen worden.

Veel van onze template bestanden zijn al voorzien van alineastijlen en informatie over stramienpagina's.

Hou rekening met hoe wij met afbeeldingen en lettertypes omgaan en controleer je InDesign-bestand met ons Preflight profiel. Zo kun je voorkomen dat bestanden die gemaakt worden, afgekeurd worden bij het exporteren naar pdf.

Hoe je op de juiste manier en volgens de juiste specificaties drukwerk pdf-bestanden aanmaakt, vind je in de pagina's over pdf-instellingen en kleurprofielen.

Bestanden opslaan in InDesign

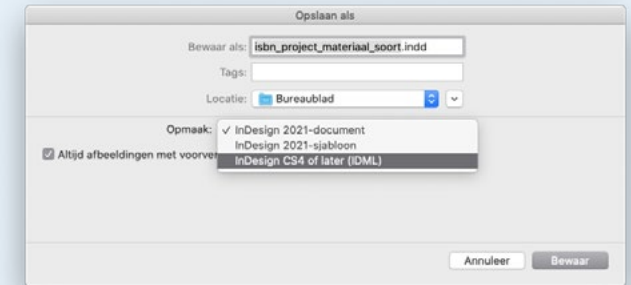
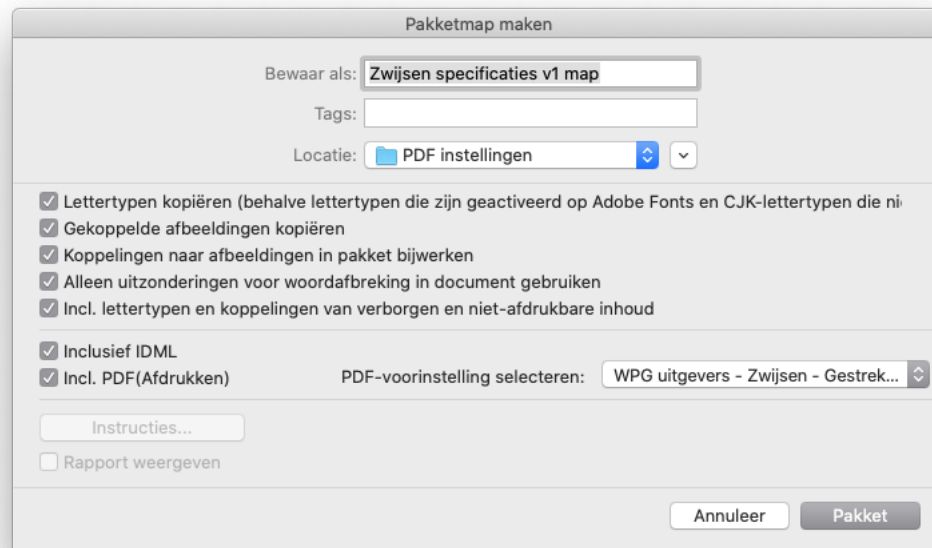
Bewaar je bestanden als een **InDesign 2025-document** (versie 20.5).

De naamgeving van het InDesign-bestand bestaat uit:

Laatste vijf cijfers van de **ISBN_afkorting project_afkorting materiaal_afkorting soort bestand**.

Voorbeeld Semsom, groep 4, werkboekje 1, binnenwerk: **55555_sms_wb_4B1_bw.indd**

Maak van je werk een **Pakket** in InDesign en vink **Inclusief IDML** aan. Zorg dat alle koppelingen bijgewerkt zijn en dat er niets buiten de pagina geplaatst is wat niet verzameld hoeft te worden in het pakket.

Bestanden kunnen aangeleverd worden via Teams in de daarvoor aangewezen mappen.

Heb je vragen over de naamgeving?

Neem contact op met de Grafisch Coördinator van het desbetreffende project.

Heb je problemen met aanleveren?

Stuur dan een bericht naar grafischworkflow@zwijzen.nl.

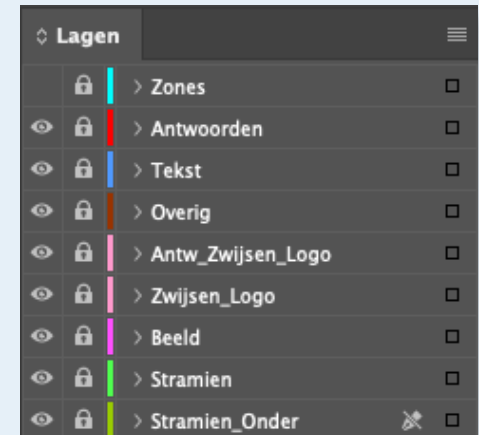
Lagen binnen InDesign

Templates die je ontvangt, bestaan uit lagen om het bestand gestructureerd op te maken. Bij het maken van een InDesign-bestand hanteren we de volgende lagen:

- **Zones:** voor de plaatsing van de tekstkaders die de zones aangeven
- **Overig:** voor de elementen waarvan het handig is dat ze boven de tekstlaag staan
- **Tekst:** voor alles wat tekst is
- **Antw_Zwijzen_Logo:** voor de plaatsing van het logo en paginering voor het antwoordenboek
- **Zwijzen Logo:** voor de plaatsing van het logo
- **Beeld:** alle beelden
- **Stramien:** zet hier al je basis onderdelen op
- **Stramien_Onder:** voor de elementen die onder het stramien moeten lopen
- **Rode laag:** voor de lagen die uit moeten om een Pdf te maken of een stans

Gebruik de laag **Overig** en **Stramien_Onder** alleen als dit echt nodig is.

Er kan ook een laag **Antwoorden** aanwezig zijn. Het opdrachtenbestand wordt eerst helemaal opgemaakt met de antwoorden in deze aparte laag. Neem voor de correcte werkwijze contact op met de Grafisch Coördinator van de desbetreffende opdracht.

Kleurstalen

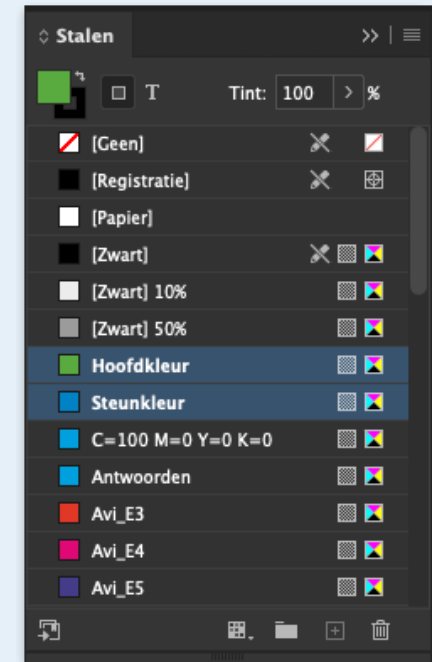
Maak binnen InDesign altijd gebruik van **Stalen** en geef de kleuren een logische naam, zodat het duidelijk is wat de toepassing ervan is.

Er wordt vaak gebruik gemaakt van een **hoofdkleur** en **steunkleur** en eventueel een **methodekleur**. Door het gebruik van deze kleuren is het makkelijker om kleuren aan te passen voor andere toepassingen.

Gebruik altijd **Proceskleuren** in percentages Cyaan, Magenta, Geel en Zwart.

Wanneer er **Steunkleuren** in een extra drukgang gebruikt worden, hanteer dan **Pantone Solid Coated**.

Bij het opleveren van het bestand dienen ongebruikte kleuren te worden verwijderd.

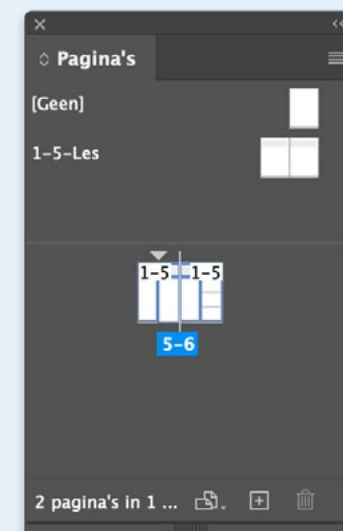
Stramienpagina's

Documenten maken wij gestructureerd op door het gebruik van o.a. **Stramienpagina's**. In de templates kunnen verschillende stramienen gemaakt zijn voor de betreffende pagina's.

Plaats alleen het hoognodige en maak gebruik van een bibliotheek zodat het bestand niet onnodig elementen moet uitrekenen die niet gebruikt worden.

Hou hierbij ook rekening met de **Lagen** die samen met de stramienpagina's werken.

Bij de templates wordt ook een informatiebestand bijgevoegd waar uitleg in staat.

Alinea- en Tekenstijlen

Een volgende methode om documenten gestructureerd op te maken is door het gebruik van stijlen voor tekst en tabellen. Heel belangrijk is dat alles een **Alineastijl** of **Tekststijl** krijgt. Dit in verband met het verwerken van het bestand voor andere (online) toepassingen. Probeer de tekstopmaak zoveel mogelijk in één stijl te krijgen. Hoe minder losse elementen, hoe lichter het document. Dit geldt ook voor gewone kaders. Probeer zo min mogelijk kaders te gebruiken; dus niet een tekstkader op een los kader met rand.

Gebruik in de tekst geen returns voor het maken van witregels. Haal overbodige returns en andere tekens weg, aangezien deze voor online toepassingen zichtbaar worden.

In de alineastijl kan bij **inspringen en afstand** de **Afstand voor** of **Afstand na** gebruikt worden. Daarom zul je aanvullingen op alineastijlen nodig hebben. Alineastijlen staan standaard vast op het **Basislijnraster** tenzij anders aangegeven.

De naamgeving van stijlen mag geen spaties bevatten. Gebruik daarom underscores om de aanvulling te benoemen.

Geef ook tabellen een alineastijl. Alineastijlen zijn vaak onderdeel van een Celstijl. Een tabelcel is hiermee makkelijk qua kleur of vorm aan te passen.

Geef harde returns tussen tekst en een tabel de alineastijl **Tekst** mee. Dan blijven de witruimtes op het web ook overal gelijk.

NB: Bij automatische opmaak mogen na het akkoord op het template geen stijlen meer bijgemaakt worden.

Naamgeving en afkortingen alineastijlen

Hoofdkop
Subkop
Kop
Tussenkop
Tekst
Som
Antw
Copyright
PagNr
OpdrNr
Thema
Les

Aanvulling op alineastijlen

_L (links lijnend)
_C (gecentreerd)
_R (rechts lijnend)
_Vervolg (bij opsommingen)
_Wr1 (halve witregel, afhankelijk van methode)
_Wr2 (hele witregel, afhankelijk van methode)
_Wr3 (meerdere witregels)
_Los (standaard staat alles vast op basislijn)

Tekenstijlen

Niet_Afbreken
Bold
Italic/Cursief
B2 / Avi_M3 / etc. (methodekleuren)
Picto
OpdrNr

Lettertypen en fonts

Bij Zwijsen maken we gebruik van OpenType fonts. Wij gebruiken de fonts die beschikbaar zijn in Adobe Creative Cloud fonts via adobe.fonts.com

Het gebruik van andere fonts dan de hierboven benoemde dient altijd met toestemming van Zwijsen te gebeuren. Raadpleeg hiervoor altijd eerst grafischeworkflow@zwijsen.nl over de mogelijkheden.

Fontlicenties zijn niet overdraagbaar tussen klant en leverancier; fonts worden daarom niet beschikbaar gesteld door Zwijsen, maar zijn de verantwoordelijkheid van de externe partij.

Afbeeldingen

Foto's en illustraties kunnen een bestand onnodig zwaar maken en complex om te verwerken. Daarom willen we grote beelden niet te klein plaatsen in een pagina. Bij voorkeur tussen de 60% en 120% schaling. Wanneer een beeld bijvoorbeeld op 5% van de grootte geplaatst wordt zal het origineel verkleind moeten worden in Photoshop of Illustrator.

Werk altijd met **Koppelingen** voor geplaatste afbeeldingen. Kopieer en plak nooit afbeeldingen uit andere programma's in je pagina. Zo blijft de herkomst van een afbeelding inzichtelijk en is deze in het bronbestand ook nog aan te passen.

Voorkom onnodig veel lagen in een Photoshop-bestand in verband met de bestandsgrootte en verwerking. Maak desnoods een uitsnede van het beeld wat getoond moet worden.

Zet complexe Illustrator-bestanden om naar een Photoshop-bestand. Behalve wanneer er sprake is van tekst en zwart/wit illustraties.

Laat geen illustraties achter een gekleurd vlak door lopen.

Maak gebruik van **Tekstomloop** en niet van returns om afbeeldingen tussen tekst te plaatsen.

Ronde hoeken van een illustratiekader gaan op het web niet mee.

Let op: naamgeving van de Koppelingen mogen niet te lang zijn anders worden deze **niet mee verzameld bij het maken van een Pakket**.

Foto's

- .psd (of .jpg maximale kwaliteit).
- Adobe RGB met kleurprofiel ingesloten.
- 8 bits/kanaal.
- 300 dpi bij 100% plaatsing.
- Indien reeds bewerkt met lagen, dan met behouden lagen aanleveren.

Pixelillustraties

- .psd
- Adobe RGB met kleurprofiel ingesloten.
- 300 ppi op 100% voor kleurbeeld, 1000 ppi op 100% voor lijntekeningen.
- Indien reeds bewerkt met lagen, dan met behouden lagen aanleveren.

Vectorillustraties

- .ai (of .eps).
- Fonts altijd insluiten of omzetten naar contouren/objecten.
- CMYK of Adobe RGB met kleurprofiel ingesloten.
- Voor PMS-kleuren altijd de soort Coated kiezen, nooit omzetten naar opbouw.

Semi Automatische Opmaak (SAO)

Omdat we sommige documenten ook voor online toepassingen gebruiken, zetten we de tekst en beeld automatisch in het bestand via xml. Hiervoor maken wij een InDesign-bestand dat geschikt is als template voor deze publicaties.

Voor SAO moet het InDesign-bestand zo opgemaakt zijn dat de tekst bij het in laten lopen automatisch opgemaakt wordt.

Dat wil zeggen dat:

- alles wat via de automatische opmaak komt een alineastijl en tekenstijl moet hebben;
- tekstkaders aan elkaar gekoppeld worden (in overleg);
- er elementlabels aan de kaders komen te hangen en
- een bestand bestaat uit een spread of een paar pagina's dat met één bookfile een geheel wordt.

Voor beide soorten opmaak geldt:

- overbodige elementen, kleuren e.d. verwijderen;
- laat niets op het pasteboard staan en
- gebruik zoveel mogelijk afgeronde getallen.

Controle op InDesign-bestanden

Controle op de opmaak in InDesign voorkomt fouten in de pdf die uiteindelijk gemaakt wordt voor publicatie. Door het Preflight profiel te gebruiken van Zwijzen controleert InDesign live op een groot aantal technische kenmerken.

Open het venster **Preflight** vanuit het menu **Venster->Uitvoer->Preflight** en kies vanuit het venstermenu voor **Profielen definiëren**. Hier kun je het **Profiel laden** om te gebruiken voor controle.

We maken onderscheid in een profiel voor full color drukwerk (Zwijzen CMYK) en voor steunkleuren drukwerk (Zwijzen Steunkleuren).

InDesign controleert live de opmaak. Indien er fouten onderin beeld vermeld worden, kunnen deze in het venster Preflight onderzocht worden. Door de regels open te klappen wordt aangegeven wat het probleem is en op welke pagina deze voorkomt. In het **Info** venster is af te lezen wat de criteria zijn en hoe het probleem te corrigeren is.

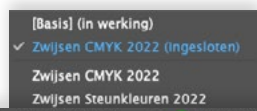
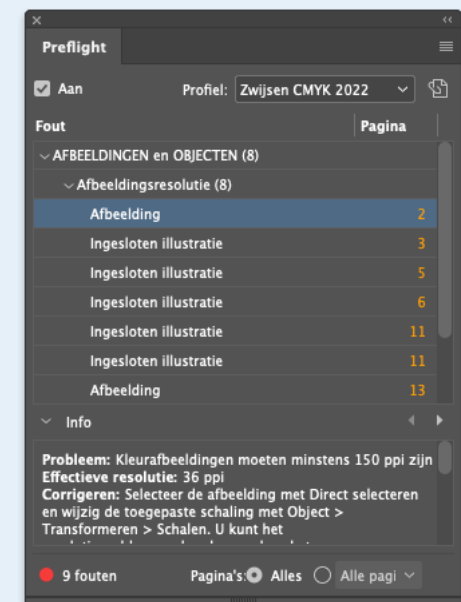
Los de vermelde fouten op in je pagina tot er **Geen fouten** meer getoond worden. Wanneer er namelijk fouten of problemen in het bronbestand van de opmaak voorkomen, zullen deze ook in de uiteindelijke pdf opduiken. Het bronbestand van de opmaak is leidend voor de verdere productie.

Adobe InDesign Preflight profielen

Zwijzen CMYK 2022.idpp

Zwijzen Steunkleuren 2022.idpp

Laad deze profielen in het InDesign Preflight venster

Pdf-instellingen en kleurprofielen

De bestanden die wij verwerken zijn afgestemd op een workflow volgens Europese standaard. Pdf-bestanden die gemaakt worden zijn gebaseerd op de **GWG 2015 specificaties**. Dit zorgt voor goed aangemaakte pdf-bestanden die we kunnen verwerken voor drukwerk en online toepassingen.

Voor drukwerk hebben we onderscheid gemaakt tussen twee papiersoorten. Hierbij worden kleurprofielen gebruikt voor **gestreken** (PSO Coated) of **ongestreken** (PSO Uncoated) papier. Dit zorgt ervoor dat de kleurinformatie op de juiste manier wordt omgezet voor het gekozen papiersoort. Voor online toepassingen hebben we een voorinstelling **Internet**.

De instellingen zijn gebaseerd op de laatste ontwikkelingen met betrekking tot de drukstandaard **ISO 12647-2**. De kleurprofielen en kleurinstellingen zijn de meest actuele versies van dit moment en garanderen maximale kwaliteit.

Ook de pdf-standaard is volledig nieuw en afgestemd op de internationale standaard Pdf/X-4.

[Download](#) hiervoor de juiste Adobe pdf-voorinstellingen (.joboptions) en kleurprofielen (.icc)

In de Adobe programma's zijn nu voorinstellingen beschikbaar bij het exporteren naar pdf. De juiste kleuromzetting naar CMYK wordt dan automatisch toegepast voor gestreken of ongestreken papier.

Het kleurprofiel voor RGB afbeeldingen is **Adobe RGB**.

Adobe pdf-voorinstellingen

Uitgeverij Zwijsen - Gestreken 2021.joboptions

Uitgeverij Zwijsen - Ongestreken 2021.joboptions

Uitgeverij Zwijsen - Internet 2021.joboptions

Kopieer deze naar de volgende map op je computer:

PC: C:\Users\(\gebruiker)\AppData\Roaming\Adobe\Adobe Pdf\Settings

MAC: HD:\Gebruiker\Bibliotheek(Library)\Application Support\Adobe\Adobe Pdf\Settings

ICC kleurprofielen

PSOcoated_v3.icc

PSOuncoated_v3_FOGRA52.icc

Kopieer deze naar de volgende map op je computer:

PC: C:\Windows\System32\spool\drivers\color

MAC: HD:\Bibliotheek(Library)\Application Support\Adobe\Color\Profiles\Recommended

Kleurinstellingen Adobe applicaties

In alle Adobe applicaties wordt color management ondersteund. Bij kleurbeoordeling is het noodzakelijk om de juiste instellingen te hanteren.

Het heeft de voorkeur om beeldbewerking uit te voeren in RGB en vanuit InDesign alle beelden om te zetten naar RGB met gebruik van het juiste profiel afgestemd op de papiersoort.

In de Adobe programma's zijn nu voorinstellingen beschikbaar bij het exporteren naar pdf. De juiste kleuromzetting naar CMYK wordt dan automatisch toegepast voor gestreken of ongestreken papier.

Het kleurprofiel voor RGB afbeeldingen is **Adobe RGB**.

[Download](#) de juiste Adobe kleurinstellingen (.csf) en pas deze toe in de applicaties.

Deze kleurinstellingen kunnen worden toegepast in alle Adobe applicaties door deze te laden via het menu **Bewerken->Kleurinstellingen**.

Of maak gebruik van Adobe Bridge om hier via **Bewerken->Kleurinstellingen** colormanagement te synchroniseren over alle Adobe applicaties.

Adobe kleurinstellingen

Zwijsen gestreken papier 2021.csf

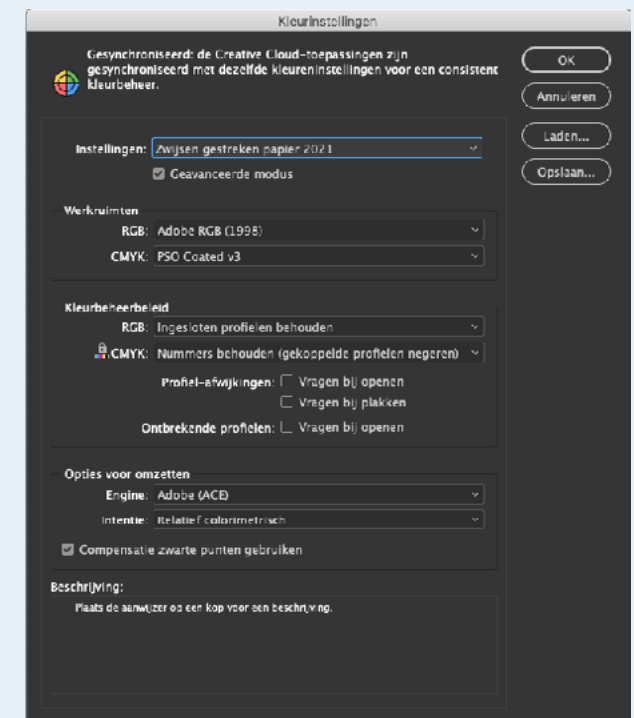
Zwijsen ongestreken papier 2021.csf

Zwijsen internet 2021.csf

Kopieer deze naar de volgende map op je computer:

PC: C:\Users\(\gebruiker)\AppData\Roaming\Adobe\Color\Settings

MAC: HD:\Gebruiker\Bibliotheek(Library)\Application Support\Adobe\Color\Settings

Pdf exporteren

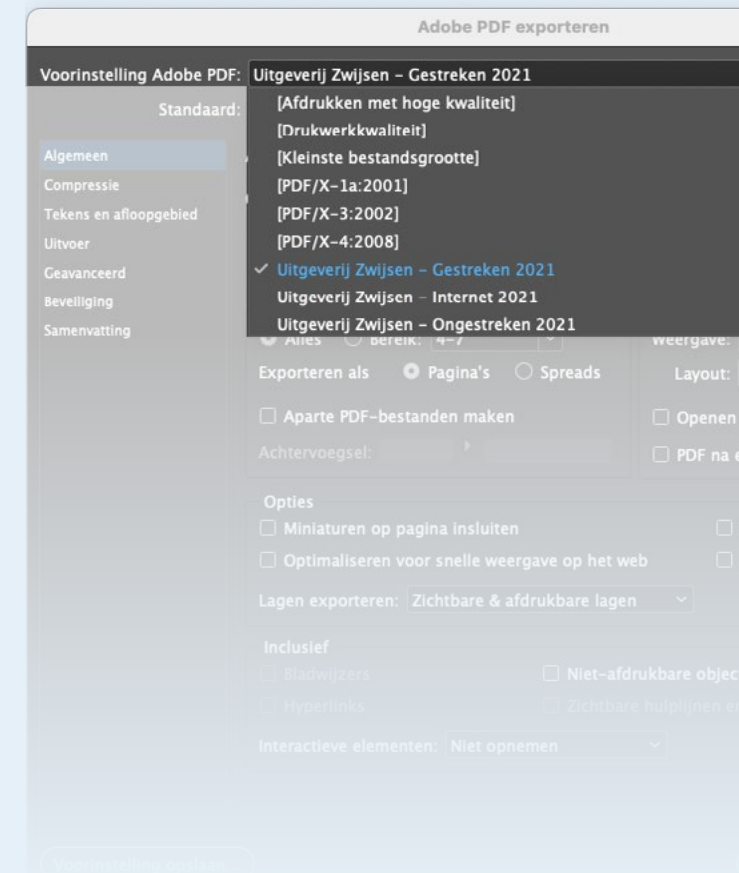
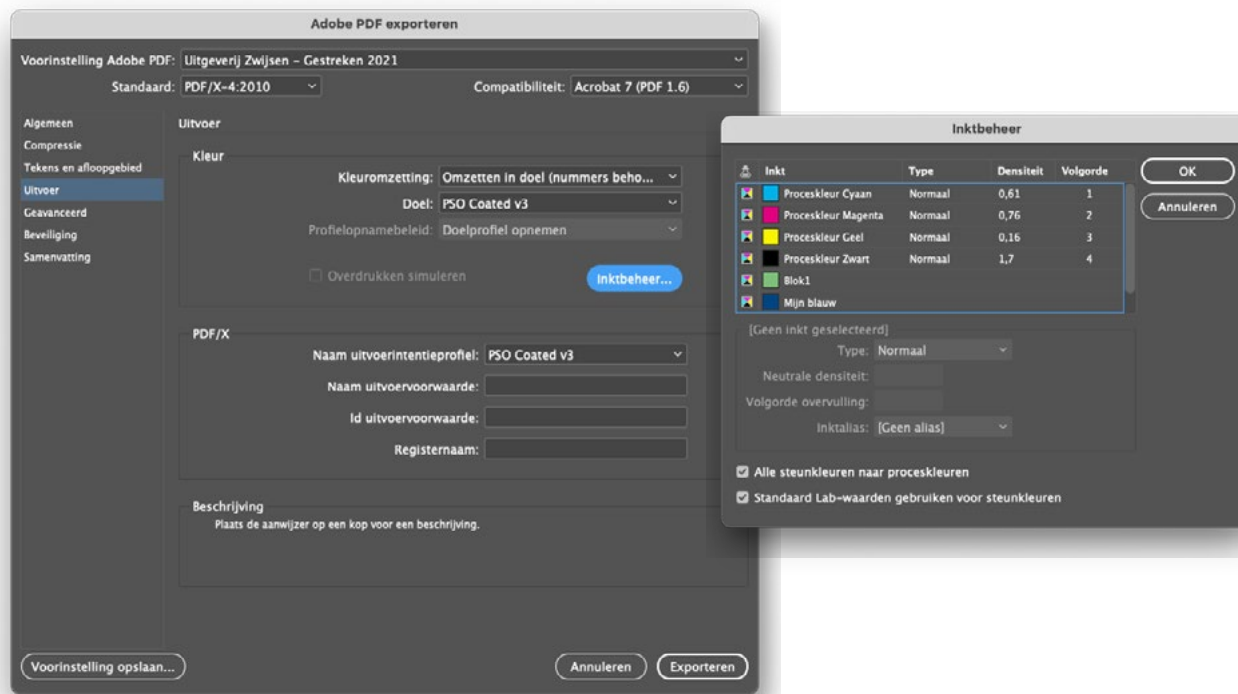
Check eerst met het InDesign Preflight profiel of er geen fouten in het document voorkomen. Maak voor het exporteren van pdf gebruik van onze Adobe pdf-voorinstellingen.

Voor coated of glanzend papier kies je de **Uitgeverij Zwijzen - Gestreken** voorinstelling.

Voor mat of beschrijfbaar papier kies je de **Uitgeverij Zwijzen - Ongestreken** voorinstelling.

Voor internet of beeldscherm toepassing kies je de **Uitgeverij Zwijzen - Internet** voorinstelling.

Bij het tabblad **Uitvoer** kijk je altijd bij **Inktbeheer** voor steunkleuren die naar proceskleuren moeten worden omgezet met standaard Lab-waarden.

Zoneherkenning InDesign-Pdf

In de volksmond ook bekend als ‘Clippings’.

Algemeen

Vanuit de digitale omgeving kwam de vraag om niet alleen pagina's van de werkboeken/antwoordenboeken te kunnen laten zien, maar ook om in te kunnen 'zoomen' op bepaalde regionen (opdrachten en tekstblokken) op de pagina/spread van de les.

Er is toen een methode ontwikkeld om dit te kunnen met de ZEP-modules folioviewer/foliogebieden viewer.

Het InDesign opmaakbestand van het werk-/antwoordenboek wordt gebruikt om speciale zones aan te brengen. Dit wordt hieronder verder besproken in **Inrichting InDesign**.

Er wordt in FenDIS een pdf van dit werk-/antwoordenboek gekoppeld. Onder deze koppeling wordt ingegeven welke pagina van de pdf moet worden weergegeven, en ook welke 'zone'.

Let op: De zone heeft een lesnummer en een typeaanduiding (EXercise/TeXt) nodig om te kunnen werken.

De invoerinstructie van FenDIS wordt verder besproken in de handleiding.

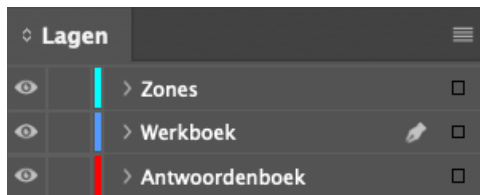
Inrichting InDesign

Werkwijze 1: In InDesign wordt voor de latere conversie naar online een speciale laag aangemaakt. Deze laag heet **Zones** en is altijd bovenop de andere lagen geplaatst. Ga verder met stap vier.

Werkwijze 2: Als het toevoegen van zones wordt uitbesteed bij een extern bureau (ander bureau dan vormgever/dtp-er) is er een werkwijze waar er niet met het open InDesign bestand gewerkt hoeft te worden. In dit geval dienen cPDF's aangeleverd te worden en zullen die als basis gebruikt worden. Meestal zullen dat 2 cPDF's zijn (versie met en zonder getoonde antwoorden).

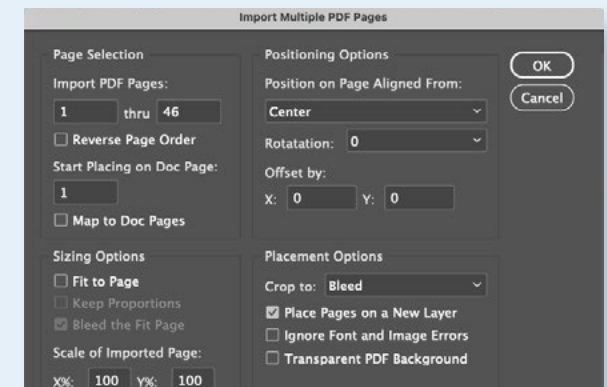
Wat er moet gebeuren:

1. Maak een nieuw (dubbelzijdig) InDesign bestand aan op het juiste formaat, hanteer een naamgeving volgens deze aanleverspecificaties met toevoeging Zones en gebruik het script MultiPageImporter om de aangeleverde cPDF's te importeren ([download MultiPageImporter](#), werkwijze van het script staat hiernaast beschreven).
2. Pas de naamgeving van de aangemaakte lagen aan naar: (Leer)werkboek en antwoordenlaag.
3. Maak een nieuwe laag **Zones** aan en leg deze bovenop de andere lagen.

Werkwijze MultiPageImporter

- Maak een dubbelzijdig InDesign bestand aan op het formaat van het (leer)werkboek.
- Open het script MultiPageImporter (Venster > hulpmiddelen > Scripts)
- Selecteer de cPDF van het (leer)werkboek en gebruik onderstaande instellingen (aantal pagina's worden automatisch ingevuld):

- Klik op OK. Alle pagina's worden automatisch op een nieuwe pagina en laag geplaatst.
- Geef de deze laag de naam 'Werkboek'.
- Herhaal deze stappen voor het antwoordenboek en noem deze laag 'Antwoordenboek'.
- Maak een nieuwe laag aan voor de Zones, plaats deze bovenop en maak de Zones volgens instructie aan.

4. In de laag **Zones** worden er tekstkaders getrokken op een standaard manier met 1 pt zwarte rand.
5. In dit kader komt de naam te staan, **links bovenin**, met Arial 14 pt. Zorg dat de naam volledig op 1 regel past, verklein daarvoor eventueel het corps.
6. De naamsconventie is:
prefix #ZO, underscore, LE met het lesnummer (altijd 2 cijfers), underscore, EX met het excercise nummer (altijd 2 cijfers). Alle nummers bestaan uit een reeks tekens.

Bijvoorbeeld: **#ZO_LE01_EX01**

Voor tekstblokken geldt de naamsconventie:

prefix #ZO, underscore, LE met lesnummer (altijd 2 cijfers), underscore, TX met het nummer van het tekstblok. De nummering is afzonderlijk van de excercise nummering (altijd 2 cijfers). Er is geen relatie tussen die beide nummers nodig.

Bijvoorbeeld **#ZO_LE01_TX01**

Indien nodig mag de LE code (bijv. LE01) op meerdere opeenvolgende pagina's/spreads gebruikt worden. Als op een spread de LE code verschilt tussen de linker en rechter pagina dan moet deze waarde ook worden meegegeven in Fendis.

Voor hotspots geldt de volgende naamconventie: prefix #ZO, underscore, HS met nummer.

Bijvoorbeeld **#ZO_HSO1**

NB: Let er in alle gevallen op dat de codes in de kaders uniek zijn binnen iedere PDF pagina/spread!

The screenshot displays two digital exercise cards from a learning platform. The top card, labeled '#ZO_LE01_EX01', features a green header with the number '1' and instructions: '• woorden lezen met botsende klinkers. Ik pas dit toe op de tekst Welkom op Aruba!'. It also includes a 'aan de slag' button and a 'Lees de woorden nog een keer.' button. The main content area contains three columns of words: 'Venezuela', 'mysterieus', 'aligneja', 'creatie', 'archeologisch', 'evacuatie', 'Brazilië', 'gevarieerd', and 'melodieus'. The bottom card, labeled '#ZO_LE01_TX01', has a blue header with the number '1' and instructions: '• woorden lezen met botsende klinkers. Ik pas dit toe op de tekst Welkom op Aruba!'. It includes a 'Wat ga ik leren?' section and a 'Lees de woorden nog een keer.' button. The main content area contains the text 'Welkom op Aruba!'.

Procedure opmaak werkwijze 1

1. Opmaak vindt plaats op de reguliere manier.
2. Na definitief akkoord opmaak wordt het InDesign-bestand bewerkt door vormgever/dtp-er en ontvangt een briefing. In het InDesign-bestand worden alle lagen 'op slot' gezet, zodat er niks aan de opmaak gewijzigd kan worden.
3. De vormgever/dtp-er maakt de laag Zones aan en brengt de zones aan volgens de briefing.
4. Het InDesign-bestand kan daarna via pdf omgezet worden in een bestand geschikt voor conversie naar online. Hiervoor dient de laag Zones aan te staan met het exporteren naar pdf.
5. Na akkoord verzameld Pakket ter archiveren aan Zwijsen leveren.

Procedure opmaak werkwijze 2

1. Opmaak vindt plaats op de reguliere manier.
2. Na definitief akkoord worden de cPDF's en briefing aan de externe partij aangeleverd. Meestal zullen dat 2 cPDFs zijn (versie met en zonder getoonde antwoorden).
3. Deze partij importeert de cPDF's in een nieuw InDesign bestand, maakt de laag Zones aan en brengt de zones aan volgens de briefing.
4. Het InDesign-bestand kan daarna via pdf omgezet worden in een bestand geschikt voor conversie naar online. Hiervoor dient de laag Zones aan te staan met het exporteren naar pdf.
5. Na akkoord verzameld Pakket ter archiveren aan Zwijsen leveren.

Aandachtspunten clippings

- Kaders moeten in InDesign en in de PDF in een laag staan die Zones heet, kaders mogen in InDesign **nooit** op de stramien-pagina staan.
- Kaders moeten in InDesign echte rechthoekige kaders zijn en niet uit 4 afzonderlijke lijnen zijn samengesteld (of zijn scheefgetrokken o.i.d.). Ook moet de lijndikte volgens de afspraken ingesteld staan (1 pt en Zwart).
- De codes in ieder kader moeten op 1 regel passen; als het kader zo smal is dat dat niet lukt dan de corpgrootte van de code verkleinen totdat de code weer op 1 regel staat.
- Nieuwere versies van InDesign kunnen PDF's genereren waarin de folioviewer de clippings niet goed kan herkennen, gebruik daarom altijd de versie die in deze aanleverspecificaties beschreven staat.
- Roteren werkt niet bij zones, de inhoud wordt getoond zoals die geplaatst is in InDesign.
- Zones mogen niet (deels) buiten de pagina of spread staan.
- Bij updates van de opmaak altijd controleren of alle kaders nog op de juiste plaats staan en of de afmetingen nog kloppen.

Pdf maken

Let op: Je kan een pdf maken als spread, d.w.z. dat de linker- en rechterpagina aan elkaar ‘vastgeplakt’ zijn en getoond worden als één pagina. Of je kan pdf maken van losse pagina’s. Deze keuze ligt bij de methode. De zoneherkenning werkt met beide varianten.

De volgende specificaties dienen aangehouden te worden voor de pdf:

- Drukwerkkwaliteit op 100% zonder snijtekens
- Uitvoer: de methode kan hier kiezen tussen CMYK of RGB (bijv. Adobe RGB of sRGB)
- Compatibiliteit: Acrobat 6
- Acrobat-lagen maken moet ingeschakeld zijn

Pdf maken dient in het geval van een antwoordenboek twee keer te gebeuren, eenmaal met de **Antwoordenlaag uit**, en eenmaal met de **Antwoordenlaag aan**.

De naamsconventie voor de pdf is:

{laatste 5 cijfers isbn}_afkorting methode_afkorting materiaal_afkorting soort bestand_zones.pdf

Voorbeeld Semsom, groep 4, werkboekje 1, binnenwerk: **55555_sms_wb_4B1_bw_zones.pdf** en **55555_sms_ab_4B1_bw_zones.pdf**. Let op: Bij het maken van de Zone pdf is het belangrijk dat de juiste cijfers van het isbn voor het werkboek en antwoordenboek meegegeven worden.

De bestanden (zowel open bestanden als pdf's) dienen daarna door postbus grafische workflow of de contentcoördinator op de juiste plek in Elvis geplaatst te worden, zodat ze in FenDIS gekoppeld kunnen worden.

Archivering bestanden

Als de bestanden akkoord gegeven zijn (zowel de opmaak als Clipping/Zone pdf) moeten de complete bestanden ter archivering aan Zwijsen geleverd worden. De volgende mappen met de betreffende bestanden moeten teruggeleverd worden.

Voorbeeld werkboek:

Blok 1:

1. Werkboek en antwoordenboek:

- a. **Binnenwerk:** Deze map bevat een **pakket** van de definitieve InDesign bestanden. Een pakket bevat het definitieve InDesign bestand (versie CC2024), een link map met alle bijgewerkte koppelingen en een .idml bestand.

NB: Belangrijk is dat in deze map ook het open InDesign-bestand van de Clippings/ Zones (werkwijze 2) komt te staan, de Content Coördinator of Grafisch Coördinator zet dit bestand in de juiste map voordat het ter archivering aangeboden wordt.

- b. **Omslag:** Deze map bevat een **pakket** van de definitieve InDesign bestanden. Een pakket bevat het definitieve InDesign bestand (versie CC2024), een link map met alle bijgewerkte koppelingen en een .idml bestand.

- c. **PDF:** map bevat de Certified PDF die naar de drukker is gestuurd.

2. Clippings: map bevat de Clipping pdf, zie specificaties **Zoneherkenning InDesign-Pdf**.

Als er een pdf voor de Leerkrachtassistent en/of voor het Dashboard gemaakt is dient deze ook teruggeleverd te worden:

- 1. **LKA:** map bevat de pdf voor het LKA (Leerkrachtassistent).
- 2. **Dashboard:** map bevat de pdf voor het Dashboard.

